

Cum să transmiți credința (2)

Să dai un bun exemplu, să-ți consacrî timpul celorlalți, să te rogi... Să transmiți credință copiilor este o sarcină care cere un anume efort din partea adultului.

26.08.2014

Când educarea spre credință este scopul urmărit, *nu este potrivit să desparți miezul doctrinei de miezul pietății* (1): cunoașterea trebuie însoțită de virtute, iar inteligența de afectivitate. În acest domeniu, mai

mult decât în altele, părinții și educatorii trebuie să fie vigilenți pentru a asigura o creștere armonioasă copiilor. Câteva practici de pietate acoperite de o spoială doctrinală, nu mai mult decât o doctrină care nu ar fortifica convingerea că trebuie să-i dai lui Dumnezeu cultul care îi este datorat, să-l frecventezi, să trăiești cerințele mesajului creștin, să faci apostolat. Doctrina trebuie să prindă viață, să se traducă prin decizii, fără să rămână departe de cotidian, ea trebuie să ajungă la angajamentul de a-l iubi pe Cristos și pe ceilalți.

Un element de neînlocuit în educație este exemplul concret, mărturia vie a părinților: rugăciunea cu copiii (la scolare și la culcare, binecuvântarea mesei); să acorzi importanța cerută rolului credinței în viața căminului (să prevezi participarea la Sfânta Liturghie în timpul vacanțelor, să cauți locuri de vilegiatură adecvate,

care să nu-i disperseze); să-i înveți cu naturalețe să-și apere și să-și transmită credința lor, să răspândească dragostea lui Isus. Astfel, părinții „*pătrund în profunzimea inimii copiilor lor, lăsând urme pe care evenimentele vieții nu vor reuși să le șteargă*”(2).

Este necesar să consacram destul timp copiilor: *timpul înseamnă viață* (3), iar viața – cea a lui Cristos pe care o trăiește creștinul – este cel mai bun lucru de dat lor. Să te plimbi, să organizezi excursii, să discuți despre grijile lor, despre conflictele lor; pentru a transmite credința, trebuie mai ales *să fii prezent și să te rogi*; dacă ai greșit, să le ceri iertare. În același timp, și copiii trebuie să experimenteze iertarea, ceea ce le va întări certitudinea că dragostea părintească este necondiționată.

Profesia: părinte

Benedict al XVI-lea amintește că „*de la cea mai fragedă vârstă a lor, (copiii) au nevoie de Dumnezeu, căci de la început, omul are nevoie de Dumnezeu și ei au capacitatea de a-i percepe măreția; ei știu să aprecieze valoarea rugăciunii – dialogul cu acest Dumnezeu – și a riturilor, cât și să perceapă diferența dintre bine și rău. Să știți atunci să-i însoțiți în credință, în această cunoaștere a lui Dumnezeu, în această prietenie cu Dumnezeu, în această cunoaștere a diferenței între bine și rău. Însoțiți-i în credință din cea mai fragedă vârstă*” (4).

Să-i determinăm pe copii să distingă între ceea ce trebuie crezut și ceea ce trebuie făcut, iată o provocare de relevat evitând orice improvizare și cu o mentalitate profesională. Educarea credinței trebuie echilibrată și sistematică. Este vorba de a transmite un mesaj de mântuire care privește persoana în întregime

și trebuie să se implementeze în mintea și în inima celui care o primește, știind că destinatarii săi sunt cei pe care noi îi iubim cel mai mult. Miza este prietenia copiilor noștri cu Isus Cristos, sarcină ce merită eforturile noastre cele mai transparente. Pentru a le acorda harul său și a le pătrunde sufletele, Dumnezeu contează pe interesul nostru pentru a le face accesibilă doctrina copiilor noștri: de aceea modul de a comunica nu este ceva supraadăugat sau secundar în raport cu transmiterea credinței, ci face parte din chiar dinamica sa.

Pentru a fi un bun medic, nu-i destul să aștepti să-ți vină pacienții: trebuie să citești, să studiezi, să reflectezi, să pui întrebări, să cercetezi, să participi la congrese. Pentru a fi părinte, trebuie să consacri timp unui examen despre modul de a progresa în realizarea sarcinilor educative. În viața familială, *știința*

este importantă, *știința de a face* este indispensabilă și *a vrea să faci*, determinantă. Nu este ușor, dar nu este acceptabil să te înșeli pretextând alte sarcini de rezolvat; este necesar să găsești zilnic câteva minute, sau câteva ore în timpul vacanțelor, pentru formarea pedagogică.

Nu ne lipsesc resursele pentru a trece la această perfecționare personală; există multe cărți, video și pagini pe internet bine orientate, unde părinții vor găsi idei pentru a-i educa mai bine. În plus, cursurile de orientare familială deosebit de eficiente, transmit nu numai cunoștințe sau anumite tehnici, dar ajută să se parcurgă drumul educației copiilor și al ameliorării personale, pe plan matrimonial și familial. Un aspect al interesului logic pentru a ști ce gândesc copiii, ceea ce îi motivează și îi interpelează, este o cunoaștere mai clară a caracteristicilor proprii

fiecărei vârste, cât și a mediului în care evoluează copiii de vârsta lor. În fond, toate acestea ne permit să-i cunoaștem, ceea ce facilitează sarcina de a-i educa într-o manieră mai reflexivă și responsabilă.

Să arătăm frumusețea credinței

Pentru ca să se interiorizeze credința în sufletele copiilor, trebuie să profităm de diversele situații, încât ei să descopere o armonie între rațiunea umană și cea supranaturală. Părinții și educatorii trebuie, fără îndoială, să propună obiective, dar trebuie să o facă arătând frumusețea virtuții și printr-o existență creștină deplină. Este nevoie, deci, să deschidem orizonturi, fără să ne limităm la a semnală ceea ce este interzis sau prescris. Altfel, am putea să-i facem să creadă că credința este ceva dur, norme reci care sunt o capcană, sau un *codex* de păcate și conduite impuse.

Copiii noștri ar sfârși atunci prin a nu mai da atenție *decât părții ingrate a potecii, fără să țină cont de promisiunea lui Isus: „jugul meu este dulce”* (5). În revanșă, ideea că cerințele lui Dumnezeu dau vigoare persoanei și o înalță spre o credință mai deplină trebuie să fie foarte prezentă în educație. Nu este vorba de negări fără sensibilitate, ci de direcții de acțiune pentru a proteja și dezvolta viața, încrederea, pacea în relațiile familiale și sociale. Înseamnă a căuta să-l imităm pe Isus pe drumul fericirilor.

De aceea ar fi o greșeală să asociem motivele supranaturale la realizarea obligațiilor sau a sarcinilor, sau cerându-le un efort prea mare pentru realizarea lor. Nu este formativ, de exemplu, să ceri copilului să-și mănânce supa pentru a-i oferi Domnului un sacrificiu; în funcție de viața de pietate și de vârstă, acest lucru ar putea fi

oportun, dar trebuie căutate alte rațiuni pentru a-i motiva. Dumnezeu nu poate fi adversarul capriciilor; mai degrabă este vorba de a încerca să nu existe capricii, ajungând astfel la a avea o viață fericită, detașată, ghidată de dragostea pentru Dumnezeu și pentru ceilalți.

Familia creștină transmite frumusețea credinței și a dragostei de Cristos, când membrii săi trăiesc în armonie prin caritate, știind să zâmbească și să uite propriile griji pentru a se ocupa de ceilalți.

Caritatea va ajuta să-ți neglijezi propriile probleme fără importanță, care, dacă le dăm atenție, din egoism, ar deveni uriașe. Ea va ajuta în sfârșit să manifestăm multă iubire în micile servicii care țin viața comună de fiecare zi (6).

O viață orientată prin uitarea de sine este, în ea însăși, un ideal atractiv pentru o tânără persoană. Suntem

mai degrabă noi, educatorii, care uneori nu credem acestea întru totul, poate pentru că ne rămâne încă o bucățică de drum de parcurs.

Motivul constă în faptul de a pune în raport obiectivele educației și motivele pe care interlocutorii noștri le pot înțelege și valorifica: să-și ajute prietenii, să fie utili și curajoși...

Fiecare copil are propriile sale neliniști, pe care noi le scoatem la suprafață când el va vrea să știe de ce trebuie să trăiască castitatea, cumpătarea, laboriozitatea, detașarea; să fii prudent în folosirea internetului și să eviți de a petrece prea mul timp cu jocurile video.

Astfel, mesajul creștin va fi perceput în raționalitatea și frumusețea sa.

Copiii îl vor descoperi pe Dumnezeu nu numai ca pe un *instrument* de care se servesc părinții pentru a obține anumite scopuri domestice, dar și cum este el: Tatăl care ne iubește total și pe care noi trebuie să-l iubim și să-l adorăm; Creatorul

universului, căruia îi datorăm existența; Stăpânul cel bun; Prietenul care niciodată nu decepționează și pe care noi nu vrem nici nu putem să-l decepționăm.

Să-i ajutăm să-și găsească drumul

În afară de acestea, a educa în acest domeniu înseamnă să valorifici oportunitățile pentru ca copiii să facă din întreaga lor existență un act de adorație a lui Dumnezeu. După cum ne învață Conciliu, „*creatura fără creator dispare*” (7): în adorație noi găsim adevăratul fundament al maturității personale: *Dacă oamenii nu-l adoră pe Dumnezeu, ei se vor adora pe ei înșiși, diverse feluri de care dă mărturie istoria: adorând puterea, plăcerea, bogăția, știința, frumusețea* (8). A promova această atitudine trece în mod sigur prin faptul că copiii descoperă în prima persoană figura lui Isus. Este ceva care se poate naște din cea mai

fragedă vârstă a lor, ajutându-i să-i vorbească în mod personal lui Isus. Înseamnă să realizezi un moment de rugăciune cu copiii povestindu-le lucruri despre Isus și prietenii săi, sau să intri cu ei în scenele Evangheliei, pornind de la un incident cotidian. În fond, a favoriza pietatea copiilor înseamnă a-i ajuta să-și pună încrederea în Isus, să-i împărtășească evenimentele bune sau rele din viața lor, să-și asculte vocea conștiinței în care Dumnezeu însuși își revelează voința, pe care ei trebuie să încerce s-o pună în practică. Copiii își însușesc aceste obiceiuri aproape prin osmoză, văzând cum părinții lor se adresează Domnului sau îl fac prezent în cotidianul lor. Într-adevăr, credința se raportează în primul rând, mai mult decât conținutul sau datoria, la o persoană la care aderăm fără rezerve, pentru că ne încredem în ea. Dacă încercăm să arătăm cum o Viață – cea a lui Isus – îi schimbă

existența omului, implicând toate facultățile persoanei, copiii remarcă, în mod logic că, în primul rând pe noi înșine, această Viață ne-a transformat. *A fi buni transmițători ai credinței în Isus Cristos cereca implicarea vieții noastre să adere la Persoana Mântuitorului (9)*. A fi un bun părinte înseamnă, într-o largă măsură, a fi un părinte bun care luptă pentru a fi sfânt: copiii își dau seama de acest lucru și pot admira acest efort și încerca să-l imite.

Los buenos padres desean que sus hijos alcancen la excelencia y sean felices en todos los aspectos de la existencia: en lo profesional, en lo cultural, en lo afectivo; es lógico, por tanto, que deseen también que no se queden en la mediocridad espiritual. No hay proyecto más maravilloso que el que Dios tiene previsto para cada uno. El mejor servicio que se puede prestar a una persona –a un hijo de modo muy especial– es

apoyarla para que responda plenamente a su vocación cristiana, y atine con lo que Dios quiere para él. Porque no se trata de una cuestión accesoria, de la que depende sólo un poco más de felicidad, sino que afecta al resultado global de su vida.

Bunii părinți doresc ca copiii lor să atingă excelența și să fie fericiți în toate sectoarele existenței: profesională, culturală, afectivă. Este logic deci ca ei să dorească de asemenea ca ei să nu decadă în mediocritate spirituală. Nici un proiect nu poate fi mai minunat decât cel pe care Dumnezeu l-a prevăzut pentru fiecare. Cel mai bun serviciu făcut cuiva – mai ales unuia din copiii săi – este de a-l susține pentru ca el să răspundă pe deplin vocației creștine și să descopere ce așteaptă Dumnezeu de la el. Căci nu este vorba de o chestiune complementară sau neînsemnată, a cărei miză nu este decât un pic mai

mult sau un pic mai puțin de fericire, dar ea afectează rezultatul global al vieții.

Să descoperi cum se concretizează chemarea personală la sfințenie înseamnă să găsești ***o pietricică albă, o pietricică purtând gravat un nume nou pe care nimeni nu-l cunoaște, în afara celui care o primește*** (10); înseamnă întâlnirea despre tine însuți care dă sens întregii existențe. Biografia unui om va depinde de generozitatea cu care el va înfrunța diferitele opțiuni pe care Dumnezeu i le va prezenta; dar, în orice caz, fericirea personală și cea a multor alora va depinde de aceste răspunsuri.

Vocația copiilor, vocația părinților

Credința este prin natură un act liber, care nu poate fi impus, nici chiar indirect, prin argumente *irefutabile*. Să crezi este un act, dar care își are rădăcinile în misterul

harului lui Dumnezeu și liberul răspuns al omului. De aceea este natural ca părinții creștini să se roage pentru copiii lor, cerând să se fructifice sămânța credinței pe care ei tocmai o seamănă în sufletele lor. Adesea, Duhul Sfânt se va servi de această bună dorință pentru a trezi, în sânul familiilor creștine, vocații diferite, pentru binele Bisericii.

Fără îndoială, chemarea copilului poate presupune pentru părinți renunțarea la planuri și proiecte importante. *Mama, abia născut băiatul, se gândește deja că-l va căsători cu o anumită fată și că vor face asta și astalaltă. Tata se gândește la carieră sau la afacerile unde își va angaja fiul. Fiecare își construiește un plan al său, un plan șarmant și facil. Apoi, copilul se dovedește inteligent, bun, pentru că părinții săi sunt buni și le spune: planul vostru nu mă interesează* (11). Ori, toate acestea nu înseamnă ceva de neprevăzut,

fiindcă face parte dintr-o minunată vocație a maternității și a paternității. S-ar putea spune că este dublă chemarea divină: cea a copilului care se oferă și cea a părinților care îl oferă. Uneori, meritul părinților este mai mare, Dumnezeu alegându-i pentru a oferi ceea ce ei iubesc cel mai mult și pentru a li-l oferi cu bucurie.

Vocația unui copil devine astfel *un motiv de sfânt orgoliu* (12) care îi face pe părinți să o însoțească prin rugăciunea lor și afecțiunea lor. De aceea Ioan Paul al II-lea o explică: „*Vegheați să fiți deschiși vocațiilor în mediu vostru. Rugați-vă pentru ca, în semn de dragoste specială, Domnul să cheme pe unul sau mai mulți membri din familia voastră pentru a-l servi. Trăiți-vă credința cu bucuria și fervoarea care încurajează asemenea vocații. Fiți generoși dacă fiul sau fiica voastră, fratele sau sora voastră decid să-l urmeze pe Cristos într-un*

mod special. Permiteți vocației sale să crească și să se întărească. Dați deplinul vostru sprijin alegerii pe care el sau ea a făcut-o liber (13)"

Decizia de a se oferi lui Dumnezeu germinează în cadrul unei educații creștine; s-ar putea spune că aceasta este încoronarea educației creștine. Familia devine astfel, datorită solitudinii părinților, *o adevărată Biserică domestică* (14), în care Spiritul Sfânt își promovează carismele. În felul acesta, sarcina educativă a părinților transcende fericirea copiilor și ajunge să fie o sursă de viață divină în medii lipsite până atunci de Cristos.

A. Aguiló

[1]. Sf. Josemaría Escrivá, *Forja*, nr. 918.

[2]. Sf. Ioan Paul II, Exhort. apost. *Familiaris consortio*, 22 noiembrie 1981, nr. 60.

[3]. Sf. Josemaría Escrivá, *Brazdă*, nr. 963.

[4]. Benedict XVI, Discurs la Congres Ecleziastic al diecezei din Roma, 13 iunie 2011.

[5]. *Brazdă*, nr. 198.

[6]. *E Cristos care trece*, nr. 23.

[7]. Conciliu Vatican II, Const. past. *Gaudium et spes*, nr. 36.

[8]. Scrisoare Prelatului Opus Dei, 1 iunie 2011.

[9]. Sf. Toma de Aquino, *S. Th. II-II*, q. 11, a. 1: Unde quod est principale verum habet rationem finis ultimi, quae autem secundaria sunt habent rationem eorum quae sunt ad finem. Quia vero quicumque credit alicuius dicto assentit, principale videtur

esse, et quasi finis, in unaquaque credulitate ille cuius dicto assentitur, quasi autem secundaria sunt ea quae quis tenendo vult alicui assentire.

[10]. Ap 2, 17.

[11] Sf. Josemaría Escrivá, notele luate în timpul unei reuniuni de familie, 4 septembrie 1972.

[12]. Sf. Josemaría Escrivá, *Forja*, nr. 17.

[13]. Sf. Ioan Paul II, Predică, 25 februarie 1981.

[14]. Cf. Conc. Vatican II, Const. dogm. *Lumen gentium*, nr. 11.

.....